

Beretning

Danish Forestry Extension 2015

1”Høst” af akaciestiklinger i Vietnam

Aktierne

Per 31. december 2015 er der 7 aktionærer i DFE, 6 foreninger og DFE selv. Foreningerne ejer hver især 15% og DFE selv de resterende 10%. Aktiekapitalen var ved stiftelsen i december 1999: 975.000 kr. Egenkapitalen er med udgangen af 2015, 998.928 kr. Aktierne kan ikke omsættes uden for kredsen af Skovdyrkerne.

Bestyrelse

Til bestyrelsen valgtes på generalforsamlingen i 2015:

Torben Bille Brahe (FYN)
Frede Andersen (SYD)
Per Kamp (SVJ)
Per Christensen (FYN)
Søren Ladefoged (SNØ)

og som suppleant Anders Saldern Nielsen (SØJ)

Bestyrelsen konstituerede sig efterfølgende med Torben Bille Brahe som formand og Per Kamp som næstformand.

Det økonomiske resultat

DFE's økonomiske resultat blev i 2015 et overskud på 135.332 kr. hvilket bestyrelsen anser for acceptabelt. Resultatet er noget over det oprindelige budget som lød på 20.000 kr. Det er især periodisering af igangværende projekter som har bidraget til det fhv. gode resultat. Omsætningen er opgjort til 5.160.439. Dette er stort set enslydende i forhold til 2014.

Den positive trend i likviditeten har også gjort sig gældende for 2015. Og DFE's økonomi må generelt siges at være sund.

En del af DFE's værdi for aktionærerne kan måles på den volumen, foreningerne kan fakturere for ydelser leveret gennem DFE.

Aktionærerne og SEK har i 2015 således kunnet indtægtsføre for ca. 615.000 kr. som lønkompensation i forbindelse med løsning af opgaver for DFE. DFE har desuden købt ekstern bistand for ca. 140.000 kr. Der har altovervejende været tale om en konsulent der gennem DFE løser opgaver for det irske landbrugsministerium samt ekstern bistand til Life School projektet i Nepal.

Den samlede honoraromsætning og indtjening på DFE's egne medarbejdere opgøres til 1.395.630. Det er fhv. uændret i forhold til 2014.

Bestyrelsen lægger vægt på, at der så vidt muligt bruges medarbejdere fra foreningerne, men også på at DFE altid møder i stærkeste opstilling.

I alt 10 medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer fra foreningerne, sekretariatet og DFE har løst opgaver i DFE regi i 2015. Det

er stort set det samme antal som sidste år.

Forening	Antal medarbejdere	Projekter
ØST	1	More Trees i Vietnam
SNØ	1	Klimarelateret opgave i Nepal – NEFCO
FYN	1	Klimarelateret opgave i Nepal – NEFCO
FYN	1	Naturskoledrift - Nepal
SMJ	1	Etablering af trædyrkerforening i Mozambique
SVJ	1	Flisprojekt i Irland
SEK	1	More Trees i Viet Nam
DFE	3	Diverse projekter
Eksterne	2	Diverse projekter

Bestyrelsens arbejde samt intern kommunikation

Den generelle kommunikation med aktionærer, medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer foregår i overvejende grad gennem "News-mails" når særlige begivenheder finder sted samt en løbende ajourført hjemmeside og en Facebook profil. De to sidstnævnte medier besøges også flittigt af andre personer med interesse for Skovdyrkernes internationale aktiviteter.

DFE bringer tillige løbende artikler i medlemsbladet Skovdyrkerne omkring organisationens internationale indsats. Bladet udkommer i et oplæg på ca. 5.000.

Bestyrelsen har i 2015 afholdt 3 møder, typisk i forbindelse med DDS's Formandsmøder. Fast punkt på alle møder har været budgetopfølgning og grundig orientering om igangværende projekter, afgivne tilbud / indsendte ansøgninger og debatter om satsningsområder. Året har især været præget af udarbejdelsen af en programansøgning til Danida.

I erkendelse af, at DFE til stadighed befinder sig i et meget omskifteligt marked er det af afgørende betydning, at gøre sig klart, hvilke ydelser man kan og vil tilbyde, og på hvilke områder. Bestyrelsen pointerer således, at DFE skal være konstant indstillet på at skifte fokus / strategi i det omfang omgivelserne fordrer det.

Dvs. i nødvendigt omfang at differentiere såvel opdragsgivergrundlaget som opgavegrundlaget. Desuagtet, så skal det være kendetegnende, at man fra DFEs side beskæftiger sig med opgaver på markeder og områder hvor DFE har en særlig styrke.

DFE skal koncentrere sin indsats inden for områder, hvor man inden for medarbejderstaben og bestyrelserne i hhv. DFE og lokalforeninger samt tilknyttede eksterne netværk skønner at have særlige kvalifikationer.

Nyt finansierings- og arbejdsgrundlag

Der opstod i 2013 mulighed for at ansøge om en 3-årig programaftale med finansiering på op til 18 mio. kr. hos Civilsamfund i Udvikling (CISU). Kun erfarne organisationer med et udviklet og langsigtet strategisk fokus, lokale samarbejdspartnere i Syd og en årlig omsætning på minimum 3 mio.kr. (fra Danida midler) kunne ansøge om programaftale finansiering.

Med motivation til at kunne samle de flerårige projekter med de 4 lokale partnere i 3 forskellige lande under et strategisk programsamarbejde, påbegyndte DFE ansøgningen om en programaftale. Fordelene ved en programaftale er bl.a. større fleksibilitet og ikke mindst kontinuitet i projektleveringen med mindre udsving i finansieringsgrundlaget samt mulig efterfølgende fornyelse ved succesfuld evaluering.

Således giver en programaftale et mere stabilt finansieringsgrundlag, uden dog at lede til en større samlet bevillingsramme for DFEs aktiviteter.

Programansøgningen var en resursekrævende proces, som påbegyndtes i maj 2013 og endte med en endelig godkendelse i december 2015. Hovedpunkter i processen har været:

1. Ekstern organisatorisk kapacitetsanalyse af DFE. DFE blev anbefalet som en organisation med tilstrækkelige kvalifikationer og kapacitet for en programaftale.
2. Fem dages programfærdiggørelsesworkshop på Skovskolen i Nødebo med de lokale samarbejdspartnere fra Nepal, Vietnam og Mozambique for bl.a. at sikre solidt medejerskab i programmet.
3. Godkendelse af programmet i december 2015.

Med den endelige programaftale er de tidligere projektaktiviteter revideret og tilpasset det nye fællesprogram. Programmet starter officielt d. **1.3.2016** og løber 3 år til d. **28.2.2019**.

Partner fælles færdiggørelsesworkshop i Nødebo

Aktiviteter

Nepal

I april blev Nepal ramt af et ødelæggende jordskælv (7,8 på richterskalaen) hvor over 8.000 mennesker mistede livet. Vores samarbejdspartner Wildlife Conservation Nepal (WCN) var involveret i nødhjælpsarbejdet i flere af de lokale projektaktivitetslandsbyer. DFE støttede arbejdet økonomisk gennem en indsamlingskampagne.

Donationerne blev brugt til at bygge en midlertidig skole i Dhading distriktet samt indkøb af forskelligt udstyr til skoler i Rasuwa distriktet.

Jordskælvsramt hus i Dhading, Nepal.

Midlertidig skole i Dhading, Nepal

Jordskælvet blev efterfulgt af en politisk katastrofe. Efter knapt et årti med forhandlinger blev Nepals forfatningen vedtaget i september. Idet forfatningen ikke kunne tilfredsstillere alle Nepals etniske grupper udbrød der protester i det sydelige lavland, Terai, grænsende til Indien.

Uroen i Nepal medførte en grænseblokade mod Indien da den indiske regering tog etnisk parti. Blokaden resulterede i manglende fragt af basale produkter såsom benzin, gas, og medicin til Nepal. Lokal transport blev en stor udfordring under den fem måneder lange blokade og flere projektaktiviteter, særlig i det lokale Lifes School Center (LSC) projekt i Terai måtte standse.

På trods af udfordringerne opnåede vores LSC partner flere tilfredsstillende resultater:

Protester i Terai, Nepal

Den største succes var engagementet i at fremme dannelsen af *Jalaidh Collaborative Forest Management Group*. Skovgruppen involverer lokale beboere fra de øverste, midterste og nederste dele af flodområdet i et forsøg på at skabe fællesinddragelse i arbejdet med erosionsbekæmpelse og forbedret naturresurseforvaltning. I området er dette primært forårsaget af overforbrug og ukontrolleret skovhugst i de øvre bjergområder med en øget negativ indflydelse på befolkningsgrupperne, i de nedre flodområder i form af kraftigere flodstrømninger, oversvømmelser og sedimentering.

Skovgruppen har udarbejdet en godkendt 10-års arbejdsplan med finansiel støtte fra skovmyndighederne. Det fremtidige arbejde vil b.la. omhandle udarbejdelse af en strategisk plan for at støtte gruppens skovforvaltningskapacitet. Hermed bringes Skovdyrkernes kernekompetencer i spil.

Watershed Management Council workshop, Nepal

Derudover organiserede LSC flere workshops med relevante interessenter inden for naturresurseforvaltning langs Jalaidh floden. I en af disse deltog gruppen *President Churia Terai Conservation Development Board (PCTCDB)* – en offentlig forvaltningsgruppe dannet for at koordinere indsatsen langs floden blandt de forskellige regeringsenheder, ngo'er og den lokale befolkning. LSC arbejder på at sikre ngo'ernes deltagelse samt de lokale regeringsenheders brug af allokerede midler til relevante naturresurseforvaltningsaktiviteter.

PCTCDB workshop hos LSC, Nepal

I 2015 har DFEs anden partner- WCN fortsat arbejdet med miljøundervisning i Nepalesiske folkeskoler. I løbet af året har der været stort fokus på at udvikle en undervisningspakke i interaktiv miljøundervisning til lærerne. WCN nyder stor respekt og har opnået positive relationer med undervisningsministeriet. Det har bl.a. muliggjort at undervisningspakken er blevet implementeret i det officielle efteruddannelsessystem hvor udvalgte lærere, repræsenterende Nepals 1053 skoledistrikter, løbende bliver uddannet i interaktive miljøundervisningsmetoder.

Målet er at træne lærere fra hver skoledistrikt i hele landet, som kan danne lokale netværk således at de udvalgte lærere spreder den nye viden til en større modtagergruppe. Ligeledes er målet at interaktivt miljøundervisning bliver indarbejdet i de lokale læreplaner for at øge spredningseffekten.

I februar lavede WCN og LSC en fællesindsats hvor WCN besøgte LSC og implementerede interaktive miljøundervisningsaktiviteter til lokale skolebørn. Børnene lavede bl.a. erosionsmodeller for at forstå hvad der forgår i deres lokale vandskels områder (watershed areas).

Læring om erosion hos LSC med WCN i Nepal

WCNs andet projekt, finansieret af Nordic Development Fund, blev afsluttet i 2015 med en positiv donor omtale af projektindsatsen på deres nyhedsportal. Artiklen blev også fremhævet i andre internationalt anerkendte nyhedsfora. Projektet arbejdede med 5 skovbrugsgrupper i 4 distrikter. Grupperne i bjergområderne blev engageret i naturskovrestaurering og undervist i skovforvaltning og høst af naturligt forekommende medicinplanter. Grupperne i lavlandet etablerede planteskoler for dyrkning af medicinplanter og nyttige husdyrfoderplanter.

Projektet fokuserede på at knytte grupperne til et marked med garanteret afsætning gennem partnerskab med en lokal virksomhed. Udover at skabe øgede indtægtskilder fokuserede projektet på at tilpasse dyrkningsgrundlaget til de lokale klimaændringer.

Lokal etableret planteskole i Nepal

På baggrund af Skovdyrkernes tidligere studie af kuldstoflagring i en af projektets lokale skove, organiserede DFE kampagnen 'støt Nepals skovbørn' i Danmark. Kampagnen fokuserede på salg af 'bløde CO₂ kreditter' dog uden skala til at afsætte sådanne kreditter på det officielle CO₂ marked, men derimod rettet mod private som kunne i 'købe' et antal hektar skov. Projektet garanterede den fremtidig ansvarlige beskyttelse og forvaltning af de "afsatte" skovarealer og de indsamlede midler vil blive brugt på at konsolidere de etablerede planteskoler i lavlandet.

Planteskole i Nepal.

Mozambique

I Mozambique afsluttede DFE i juni pilotprojektet med mobile naturskoler, inspireret af lignende aktiviteter i Nepal. Projektet blev i Mozambique implementeret i samarbejde med den mangeårige partner ama. Projektet oplevede flere højdepunkter:

I marts gennemførte DFE og ama et kursus til lærerne i interaktive miljøundervisningsmetoder hvor 34 lærere deltog. Formålet var at demonstrere brug af udendørs- og lokalt tilgængelige materialer i miljøundervisning. Kurset fokuserede også på formidling om det lokale miljø og den menneskelige påvirkning f.eks. i forhold til affaldshåndtering og høst af lokale træer og planter.

Lærerkursus i Mozambique.

Workshopøvelserne tog udgangspunkt i de tre forskellige tekstbøger og den lokale læseplan udviklet af ama. Dette materiale blev brugt i to distrikter.

Miljøundervisningstekstbøger udviklet af samarbejdspartneren ama i Mozambique

Ud over kurser til lærerne, udviklingen af tekstbøger og en lokal læseplan dannede ama også lokale 'miljøklubber'. Således kunne skoleelever engagerede sig i forskellige miljøbeviste aktiviteter og der blev dannet teatergrupper, som opførte teaterstykker med forskellige miljøtemaer. Teaterforestillinger er en anerkendt metode til masseformidling af vigtige budskaber til den brede landbefolkning med stærk begrænset adgang til information.

Teaterstykke om træhugst opført af amas teatergruppe i Mozambique.

I løbet af 2015 arbejde ama også med projektaktiviteter fortsat fokuserende på lokalbefolkningens retmæssige adgang til lokale naturressourcer.

Projektet blev udviklet på grundlag af de stigende investeringer i udvinding af olie, gas, grafit og rubiner omkring de lokale samfund i Mozambique. Disse investeringer medfører øget risiko for potentielle interessekonflikter mellem private investorer og den lokale befolkning bl.a. i forhold til jordrettigheder, ekspropriation, forflytning og økonomisk kompensation.

Ama udviklede i dette arbejde bl.a. fakta-blade omkring relevante emner såsom lovgivning om jordrettigheder og retmæssig kompensation i forbindelse med kommerciel skovhugst. Ama har også støttet organiseringen af landsbybefolkningen i naturresurser-grupper og oplyst dem om jordrettigheder og ansvarlig naturresurseforvaltning. Målet med dette arbejde er at styrke gruppernes evne til fremtidig individuel forhandling med investorer og myndigheder.

Ama har også påbegyndt relations opbygning til enkelte lokale private udvindingsvirksomheder, som har udtrykt ønske om at indgå i en positiv dialog. En af disse virksomheder råder over verdens største reserver af rubiner som udvindes lokalt. For at sikre overholdelse af lovgivningen har ama faciliteret møder mellem virksomheden og to lokale landsbyer i

processen med forflytningen til fordel for rubinudvinding.

Naturresursergruppe møde i Mozambique.

Projektet støttede også en kandidatstuderende fra Lunds universitet til at indsamle data og skrive speciale omkring den lokale miljølovgivningen. Specialet gav projektet indsigt i implementeringsgraden af den eksisterende jord- og skovressourcer lovgivning samt i hvilken grad dette varetager de lokales interesser.

Specialet illustrerede bl.a.:

- Svag implementeringen af lovgivningen.
- Manglende lokal viden og konsultation af de lokale samfund.
- Manglende jordskøder.
- Få landsbyer modtager de økonomiske kompensationsindtægter de lovgivningsmæssigt er berettiget til.

Vietnam

I Vietnam har DFE fortsat arbejdet med projektet "Flere tæer". Projektet fokuserer på dannelse af lokale

skovbrugsgrupper og skovbrugsnetværker, såvel som uddannelse af skovbrugsrådgivere gennem udviklingen og uddeling af materiale omkring småskala skovlandbrug (farm forestry).

Projektet har i alt etableret tre netværker i to distrikter i det nordlige Vietnam med hver sin leder og bestyrelse. I alt er der 117 skovgrupper knyttet til netværkerne.

De tre netværker har modtaget kapacitetsopbygning med det formål at blive medlemsbaserede, institutionel- og finansiel uafhængige strukturer, som kan servicere deres medlemmer og øge disses indtægtsgrundlaget fra skovdyrkning. Planteskolen i Hoa Binh provinsen producerede i 2015, eksempelvis 35,000 akaciestiklinger, som er efterspurgt af bønderne. Afbarkede akaciestammer bliver afsat til Japan og Kina hvor de omdannes til papirmasse.

Udvikling af forretningsplaner er hovedkomponenten i den projektstøttede kapacitetsudvikling.

Planteskole med akaciestiklinger i Vietnam

Irland

Gennem projektet *Forest & Energy*, har DFE siden 2007 arbejdet med vidensdeling mellem Skovdyrkerne og irske skovejere for en forbedret udnyttelse af træproduceret biobrændsel. Projektet indgår som en aktiv del af den irske energipolitik, som tilskriver at 16% af landets energiforsyning i 2020 skal komme fra fornybare ressourcer. Herunder, er det forventet at ca. 65% skal komme fra biomasse – primært træflis.

Vidensdeling mellem danske og irske skovdyrkere, her faciliteret af Chresten Petersen fra Skovdyrkerne.

Forest & Energy projektet har gennem Skovdyrkerne og DFE, arbejdet med for at imødekomme det relativt beskedne vidensniveau i det praktiske skovbrugs håndtering af flis. Projektet har sigtet imod at udvikle omkostningseffektive forsyningsmetoder/-kæder ved at adoptere veltestede metoder / teknikker fra den øvrige del af Europa

og overføre disse til en irsk kontekst. Herunder har man især lagt vægt på brug af danske erfaringer og konkret beskæftiget sig med alle relevante led i flisforsyningskæden. Projektet blev finansieret af det irske landbrugsministerium og implementeret i samarbejde med Waterford Institute of Technology og University College of Dublin.

State of the art: håndtering af skovproduceret flis i Irland.

Som en kulmination på samarbejdet blev DFE medarrangør af en temadag omkring bioenergi d. 22. april i Dungarvan, Co. Kilkenny, Irland

Temadagen blev besøgt af mere end 100 interesserede personer, herunder, skovejere, myndigheder, entreprenører, skovbrugskonsulenter mv.

Skovdyrkernes bidrag på dagen bestod af input omkring håndtering af flis i Danmark til stor glæde for skoven og dens ejere, samt konkrete forslag til overførsel af danske "best practice" erfaringer til en Irsk kontekst.

Personalia

Flemming Sehested varetager posten som direktør i DFE. Josipa Bicanic varetager jobbet som Projektmedarbejder og Karsten Raae er fortsat tilknyttet som senior konsulent. DFE's regnskab føres af Helle Koizol, en ydelse som DFE køber hos Skovdyrkerne ØST.

Perspektiver for 2016

Indtjeningen i 2016 er ved årsskiftet på plads for ca. 75 %'s vedkommende og baseret på et budget, der arbejder med et resultat på ca. 40.000 kr. før skat. Budgettet lægger bl.a. op til at der ansættes yderligere en person i DFE.

Den politiske beslutning om nedskæring af udviklingsbistanden havde direkte indflydelse på CISUs samlede puljeramme for 2015. Dermed er de nuværende (og forventeligt fremtidige) muligheder for at opnå økonomisk støtte fra CISU til udviklingsprojekter stærkt reducerede.

DFE blev i første omgang ikke direkte berørt af nedskæringerne da den treårige programansøgningen blev godkendt. Dog medførte den ændrede økonomiske kontekst intern refleksion omkring behovet for nytænkning og differentiering for at

sikre fortsat projektf finansiering. Det resulterede bl.a. i drøftelser om ansættelse af yderligere ressourcer i form af en ny medarbejder. Med start fra 2016 vil den nye medarbejder bl.a. medvirke til at forretningsudvikle og profilere DFEs aktiviteter på en måde, der relaterer sig til Skovdyrkernes kernekompetencer og værdiggrundlag, sikre ansvarlig forvaltning af det nye program og arbejde mod en øget integration af Skovdyrkernes medlemmer og bestyrelse.

Med baggrund og erfaring inden for dansk og tropisk skov- og landbrugsforvaltning vil den nye medarbejder bidrage til en øget intern professionalisme hos DFE.

Dette er i fin tråd med det nye program, som giver DFE mulighed for at udbygge sit strategiske fokus på foreningsdannelse og skovbrugs aktiviteter med afsæt i den overordnede målsætning om at fremme ansvarlig skov- og naturresurseforvaltning.

Konkrete DFE aktiviteter vil i 2016 bl.a. omhandle afslutning af de fire igangværende projekter i Mozambique, Nepal og Vietnam. Vi evaluerer projektresultaterne, afslutter regnskabet, og overfører herefter relevante aktiviteter under den nye programramme.

Programrammen vil fortsætte med aktiviteter i de tre udviklingslande og med de 4 samarbejdspartnere under tre strategiske hovedmålsætninger:

1. Kapacitetsopbygning af de lokale samarbejdspartneres tekniske, organisatoriske, og fortalervirksomhedsevner.
2. Dannelse af lokale foreninger og støtte til teknisk kapacitet og fortalervirksomhed ift. skov- og naturresurseforvaltning.
3. Undervisning i naturresurseforvaltning i skoler og på universiteter.

Overordnet set er særligt komponent 2 'foreningsdannelse' et strategisk fokus, der muliggør at rette fremtidige udviklingsaktiviteter mod Skovdyrkernes kernekompetencer inden for foreningsdannelse og praktisk skovbrug.

På det lokale plan vil hver partner tilpasse individuelle mål og aktiviteter til de tre hovedmålsætninger, således at aktiviteter inden for disse rammer tilpasses den lokale kontekst.

DFEs vil støtte partnere til at udvikle de lokale arbejdsplaner for programindsatsen. Desuden vil DFE yde en indsats for at fremme synergieffekter mellem partnerne f.eks. ved at facilitere platforme til fælles koordinering, debat og erfaringsdeling. Det vil ske både

virtuelt på Facebook, mails og Skype men også ved fælles sammenkomster hvor alle partnerne mødes hvert andet år. Denne kontakt har stor fokus på læring ift. udvikling og styring af den fortsatte projektindsats.

Ud over det Danida finansierede Program vil DFE også ansøge om en konsolideringsfase til Nepal projektet med skovbrugsgrupper finansieret af Nordic Development Fund. I starten af 2016 vil DFE ligeledes ansøge en mindre pulje (naboskabspuljen) fra CISU med fokus på projekter i Østeuropa.

Projektidéen fokuserer på partnerskabsopbyggelse med en lokal bosnisk NGO for at styrke privat småskovbrug i Bosnien.

Hvis projektet godkendes giver dette DFE mulighed for at vende tilbage til implementering af skovbrugsrelaterede aktiviteter i Østeuropa, som det f.eks. var tilfældet i halvfemserne.

Endelig arbejder DFE på etablering af et samarbejde omkring bæredygtig biomasseforsyning i Ukraine.

DFE budget - 2016

	Budget	Realiseret
	2016	2015
INDTÆGTER		
DB Medarb. Foren. + adm. Honorar	420.000	344.496
DFE medarbejdere	1.475.000	1.395.630
Overhead eksterne	15.000	84.121
Diverse	5.000	-8.218
INDTÆGTER I ALT	1.915.000	1.816.029
UDGIFTER		
Sekretariat (husleje, adm. mv)	75.000	77.717
Lønninger	1.565.000	1.324.197
Advokat & revisor og bogføring	135.000	136.600
Porto, tlf. & kontorart.	30.000	21.943
Rejseforsikring	5.000	2.509
Forsikringer	7.500	6.776
Rejser og møder i Danmark	15.000	10.725
Rejser udland/projektforbered	0	0
Efteruddannelse	25.000	36.307
Markedsføring	5.000	
Diverse udgifter	10.000	17.629
UDGIFTER I ALT	1.872.500	1.634.404
Resultat før renter	42.500	181.624
Afskrivninger		
Renter netto	0	-4.645
Resultat før hensættelser/skat	42.500	176.979
Hensættelser		
Skat	10.000	41.646
ÅRETS RESULTAT	32.500	135.332